

Agustí Ensesa Bonet
Escola de Tastavins del Gironès

El vi

Jané Ventura Blanc

Selecció 2009

Entre el mar i la muntanya, al nord de Tarragona, on el clima és càlid i mediterrani, amb estius calorosos i hiverns moderadament freds, s'elaboren vins com aquest blanc. De color groc molt clar i brillant, amb reflex groc palla. Aromes de fruites molt fresques, exòtiques, fragàncies de flors blanques i tocs d'anís estrellat molt suaus. Entrada de boca potent, sense agressivitat. Untuós, gras, però alhora fresc per la

bona acidesa. És llarg i deixa una sensació agradable, com si pesés damunt la llengua amb molta subtilitat. Elaborat amb les varietats: xarel·lo, que prové de vinyes velles i li dona consistència; muscat, aportant-li el toc de dolçor; Chardonnay, l'exòtic; i Malvasia de Sitges. És un vi ideal per a celebracions, un vi que parla de la història, la tradició, el paisatge i l'entorn mediterrani. El disseny de la seva etiqueta simbolitza

za el mar. Elaborat apartir de la maceració pel·licular del raïm per aconseguir més extracció aromàtica i estructura en boca. Preu aproximat: 7 euros.

El celler elaborador: Jané Ventura, dedicat al món del vi des de 1914, al Baix Penedès. Segueix una tradició familiar que passa any rere any de pares a fills.

Col·leccionisme

La festa ciclista

El Tour de França porta un gran espectacle esportiu un any més

Xavier Romero

El col·leccionista és per vocació i gairebé de manera subconscient un historiador, una persona curiosa pels esdeveniments socials preterits i actuals; un aficionat a recollir, estudiar i conservar vestigis tangibles de tanta activitat que l'ésser humà pot arribar a crear i a projectar envers els altres. Per això mateix, no ens hauria d'estranyar pas que davant d'un altre dels grans espectacles esportius, el Tour de França, considerat per alguns com el tercer del rànquing d'audiència darrere del Mundial de Futbol i dels Jocs Olímpics, l'interès dels devots de l'esport de la bicicleta molt particularment, hom vegi incrementat durant aquests propers dies, que és quan tradicionalment té lloc al país veí el recorregut de la «serp multicolor».

Amb el tret de sortida endegat ahir a la ciutat holandesa de Rotterdam i l'arribada avui a Brussel·les, la cita francesa torna a fer-ne copartícep els seus veïns; recorde-m'hi que l'any passat, a les contrades gironines tinguérem la rara ocasió i el privilegi de poder presenciar en directe el pas del Tour. Fins al proper dia 25 i amb el final obligat a París, s'hauran recorregut segons les previsions, 3.596 quilòmetres després de 20 jornades i havent salvat entre altres obstacles 23 ports de muntanya.

Fotografies, postals, programes, banderins, enganxines, folletons, fulls de ruta, informació dels equips i dels corredors, tornaran a estar a l'abast de l'aficionat i del públic en general. Tanmateix i tal com succeïx en qualsevol altra especialitat, els practicants situats en nivells superiors posaran el seu interès en anar compilant material com més antic i rar millor, sempre d'acord amb les seves possibilitats. Una part d'aquesta recerca es podrà centrar en la història del mateix Tour i, per extensió, en la dels velocípedes històrics.

La bicicleta «moderna», la inventà l'inspector forestal del gran duc de Baden, el llavors jove baró Carl Friedrich von Drais allà per l'any 1816; aquest va ser el primer velocípede de dues rodes dirigit; el mateix està a punt de complir els dos segles. L'invent fóra patentat al cap de dos anys, popularment hom coneixeria com a «draisina», i d'entre els articles periodístics elogiosos en destaquem aquest:

MARC MARTI

«Donem les gràcies a l'inventor, del geni del qual sorgí la magnífica idea de la «màquina de viatjar», a més d'innombrables conseqüències importants per a l'economia de l'Estat, que representa per als metges la possibilitat d'acudir ràpidament en ajut dels malalts allunyats. A més, gràcies a la draisina, es podrà prescindir d'alguns cavalls, tan costosos d'adquirir i de mantenir; cal esperar, doncs, que en el futur baixi el preu de la civada...».

A més dels metges, els carters, els bombers, la policia i els militars n'adoptarien el velocípede, essent una eina molt barata de manteniment, silenciosa i de reduït volum. L'any 1818, el baró Buró obriria una escola de conducció; el 1830, un ministeri francès organitzaria un servei de lliurament de telegrams per als suburbis i ben aviat es passaria al vessant esportiu o de competició, on les curses de conducció ràpida i de destresa convocarien vertaderes multituds d'espectadors, i no pocs participants directes.

Gironins del segle XIX

Joan Matas Hortal

Ep tu, vailet! Vols dir que no ets una mica jove per aquestes coses?
– La República no hi entén d'edats!

Joan Matas Hortal va néixer el 1826 a Figueres i ha passat a la història per ser un dels republicans més destacats de l'Empordà. Bona prova d'això és que el 1842, quan només tenia quinze anys, va fer costat a l'aixecament liderat per Abdó Terrades quan va proclamar la República per primera vegada a Espanya. Tot i el fracàs d'aquella iniciativa pionera, Matas va continuar defensant el seus ideals i, sempre que va tenir ocasió, va participar en moviments contraris a la monarquia, com per exemple el 1854 i el 1856.

Segons expliquen els estudiosos, tenia fama d'home honorat i això el va convertir en un líder carismàtic, fins al punt que va resultar elegit president del Partit Republicà Federal de l'Empordà. Aquest compromís polític, però, el va obligar a exiliar-se uns mesos del 1868, fins que el setembre d'aquell mateix any, el general Prim va protagonitzar un cop d'Estat progressista. Això va permetre que Matas fos designat segon tinent d'alcalde de la seva ciutat. Ara bé, el 1869 va participar en l'alçament federalista i va haver de tornar a creuar la frontera per evitar la presó.

El 1871, i després de ser amnistià, va participar a les eleccions provincials amb prou èxit com per ser nomenat president de la Diputació. El 1873, amb l'adveniment de la Primera República, va ser designat Governador Civil. Malgrat els càrrecs, segons explicava el cronista oficial de Figueres, Josep Maria Bernils, en un article publicat a la *Revista de Girona* el 1994, Matas mai va canviar els seus hàbits modestos.

Quan el 1874 un cop d'estat va acabar la República i pocs mesos després una altra acció militar va promoure la restauració de la monarquia borbònica, Matas Hortal va deixar el càrrec però va continuar vinculat al Partit Federal.

Arran de la seva vocació política va acabar patint problemes econòmics, que va superar gràcies al seu germà. Ara bé, malgrat l'ajuda familiar, el líder republicà va marxar a Buenos Aires per intentar fer-hi fortuna pel seu compte. Malgrat provar-ho en dues ocasions, va fracassar.

Joan Matas Hortal va morir a la capital Argentina el 1894, quan encara no havia fet els seixanta-vuit anys.

Xavier Carmaniu Mainadé
Historiador i periodista